

Influențele jocului asupra copilului

Jocurile exercită o influență multilaterală și complexă asupra întregii personalități a copiilor.

Jocurile de mișcare exercită această influență în primul rând asupra motricității copiilor, dar ele se extind și asupra intelectului, esteticului, asupra aspectelor morale.

Dintre influențele fiziologice trebuie să arătăm în primul rând efectele pozitive pe care le au mișcărilor executate în jocuri asupra proceselor nervoase fundamentale, mai ales asupra proceselor de inhibiție condiționate și interne.

Pe această bază apare posibilitatea formării, consolidării și perfecționării stereotipului dinamic motric, deci a bazei fiziologice a deprinderilor, în condiții mereu schimbătoare. Aceste deprinderi, ca de exemplu: *mersul, alergarea, săritura, aruncarea, cățărarea, târâșul, echilibrul, elemente ușoare pe aparate de gimnastică*, în timpul jocului trebuie adaptate, modelate în funcție de cerințele concrete ale situației create. Acesta face pe copil să observe, să compare, să se gândească, să judece etc., solicitând și dezvoltând pe această cale plasticitatea sistemului nervos. Această plasticitate stă la baza posibilităților de transfer a deprinderii motrice în pricepere de mișcare, baza formării și consolidării altor mișcări mai complexe, calități superioare.

Paralel cu dezvoltarea unui număr mare de deprinderi și priceperi motrice și a unor calități intelectuale (gândirea, atenția, memoria, analiza și sinteza) se dezvoltă prin joc și calități motrice de bază, ca: viteza, forța și rezistența. Fără aceste calități nu se poate executa corect și aplica alergarea, aruncarea, cățărarea, sărituri etc. Mișcărilor dintr-un joc sunt întotdeauna compuse din variante ale mersului, alergării, săriturii, aruncării etc., care trebuie folosite în condiții variate și care solicită calitățile fizice în cel mai înalt grad și simultan. Jocul oferă minunate ocazii de dezvoltare simultană a calităților fizice, în strânsă unitate cu formarea deprinderilor și priceperilor de mișcare.

Practica a dovedit că jocurile de mișcare, fiind activitățile dintre cele mai apropiate de mentalitatea copiilor, pot fi cele mai eficiente mijloace ale educației fizice școlare pentru dezvoltarea unor calități morale și de voință prețioase. Unele elemente ale spiritului colectiv (încadrarea în grup, urmărirea realizării unor scopuri comune, ajutor reciproc în muncă, bucuria succeselor comune) pot fi dezvoltate în primul rând prin jocuri de mișcare.

Respectarea regulilor și a adversarilor în joc contribuie la formarea cinstei, sincerității, a modestiei și perseverenței, a curajului și hotărârii, a atitudinii disciplinate și civilizate. Jocul constituie o adevărată “școală” a voinței și a caracterului. Prin joc se dezvoltă multe sentimente pozitive, ca atașamentul față de colegi, clasă sau școală, dragoste față de munca în comun.

Spiritul de responsabilitate conferă o nota aparte relațiilor interpersonale. Cresc sociabilitatea și atracția pentru viață de colectiv, fondată pe aspirația spre independența și pe conștiința de sine.

Modificările profunde care au loc la nivelul personalității imprimă jocului și distracției caracteristici specifice.

Jocul preadolescentului este dominat de prietenii legate cu colegii și de afectivitatea pe care o investește în orice activitate.

Preadolescentul manifesta tendința de integrare în colectivități echilibrate ca vârstă și ca posibilități de finalizare a etapelor jocului. În alegerea partenerilor de joacă predomina calitățile de buni jucători, cele de simpatie având un caracter secundar. Aceasta dovedește un spirit de organizare dezvoltat, care se grefează pe capacitatea preadolescentului de a emite judecăți de valoare asupra partenerilor de joc.

Privit prin prisma funcției de integrare socială, jocul apare ca un prim factor de socializare. Faptul că toți participanții luptă pentru victoria echipei din care fac parte, duce la unire, contribuie la educarea responsabilității pentru execuția proprie, dar și pentru cea a colegilor.

Valoarea deosebită pe care o prezintă jocul pentru procesul de integrare motivează asimilarea lui ca mijloc al educației fizice și totodată, subordonarea lui acțiunii dirijate în vederea unei socializări optime.

Practicarea jocurilor mai oferă și avantajul mare că necesită terenuri și materiale care se pot procura și confecționa cu multă ușurință cu mijloace proprii.

La clasele primare jocurile de mișcare, pregătitoare și sportive constituie principalele activități globale, prin intermediul cărora se acționează pentru realizarea obiectivelor instructiv-educative ale educației fizice.

Cu toate acestea, analiza literaturii de specialitate demonstrează că în ceea ce privește practicarea jocurilor dinamice și sportive la lecțiile de educație fizică cu elevii claselor primare sunt destul de multe rezerve. Astfel, destul de rar se aplică în cadrul lecțiilor de educație fizică elemente din jocurile sportive de bază cum sunt fotbal, baschet, handbal, volei etc. Aplicarea elementelor tehnice din aceste jocuri va duce la o creștere esențială a eficacității lecțiilor de educație fizică privind dezvoltarea calităților motrice, învățarea și perfecționarea deprinderilor și priceperilor motrice.

Jocurile de mișcare, bine organizate și cu un conținut corect, au influența educativă și formativă multilaterală asupra copiilor dacă sunt selecționate și dirijate, astfel încât să satisfacă varietatea intereselor și nevoilor de creștere și dezvoltare a acestora.

Luând în considerare toate aspectele arătate mai sus, se poate afirma că jocurile de mișcare trebuie folosite din plin în toate activitățile de educație fizică la clasele I-IV.

Bibliografie

1. Aga Ghe., Marchitan A. – Jocul, bijuterie a educației fizice I-IV, Editura „Gheorghe Cârțu Alexandru”, Craiova, 1994
2. Badiu T., Ciorbă C. – Educația fizică a copiilor și școlărilor (metode și mijloace), Editura Garuda – Art, Chișinău, 1999

Prof. Vasile TRANULEA

Școala Gimnazială Izvoarele, jud. Tulcea

